

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

11.08.2017

м. Херсон

№2/22-рк/к

Скадовське районне споживче товариство
вул. Комсомольська, 155, м. Скадовськ,
Херсонська обл.75700

Про вжиття заходів щодо усунення
причин та умов вчинення дій,
що містять ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Адміністративною колегією Херсонського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) за результатами розгляду колективної заяви фізичних-осіб підприємців, які здійснюють діяльність на ринку дочірнього підприємства «Скадовський кооперативний ринок» Скадовського районного споживчого товариства (код ЄДРПОУ 30709382) (надалі – ДП «Скадовський кооперативний ринок» Скадовського РСТ, Ринок) щодо можливих порушень законодавства про захист економічної конкуренції у діях Ринку, які полягають у зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з надання в оренду торгових площ на ринках м. Скадовська, шляхом необґрунтованого завищення вартості послуг, які надаються ринком та утриманні плати за неіснуючі послуги (надалі – Заява), встановлено наступне.

ДП «Скадовський кооперативний ринок» Скадовського РСТ зареєстроване в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців 06.04.2000 за №10029541268. Ідентифікаційний код – 30709382, місцезнаходження – Херсонська область, м. Скадовськ, вул. Р. Люксембург, 36, основний вид діяльності 70.20.0 Здавання в оренду власного нерухомого майна.

Враховуючи зазначене, Ринок здійснюючи зазначену діяльність, у розумінні абзацу дванадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є суб'єктом господарювання.

Відповідно до пунктів 1.1 та 1.2 Статуту ДП «Скадовський кооперативний ринок» Скадовського РСТ (надалі – Статут), Суб'єкт господарювання створений згідно з постановою правління Скадовського районного споживчого товариства (код ЄДРПОУ 01770958) (надалі – Товариство) від 14.03.2000, протокол №2, пункт №8 «Про створення Скадовського кооперативного ринку». Засновником та власником ринку є Товариство.

Згідно з пунктом 6.1 Статуту, вищим органом управління Суб'єкта господарювання є Засновник в особі правління Скадовського районного споживчого товариства, яке здійснює функції управління ринком у відповідності до чинного законодавства України, Статуту Скадовського районного споживчого товариства та цього Статуту. Правління Скадовського районного споживчого товариства правомочне прийняти будь-яке рішення з питань діяльності Ринку, яке обов'язкове до виконання Ринком. Органом контролю Ринку є ревізійна комісія Скадовського районного споживчого товариства.

В ході проведеного Відділенням дослідження ринку послуг з надання в оренду торгових площ на продовольчих та непродовольчих ринках у межах Херсонської області встановлено наступне.

Згідно з інформацією, наданою Департаментом економічного розвитку та торгівлі Херсонської обласної державної адміністрації листом від 19.02.2016 №380-86/90/1, в

територіальних межах м. Скадовська надають в оренду торгові площі на продовольчих та непродовольчих ринках наступні суб'єкти господарювання:

- ДП «Скадовський кооперативний ринок» Скадовського РСТ (промисловий та промислово-продовольчий міні ринок);

- ПП «Еверест».

За результатами дослідження Відділенням встановлено, що ДП «Скадовський кооперативний ринок» Скадовського РСТ протягом 2014-2016 років займало монопольне (домінуюче) становище на ринку надання в оренду торгових площ на ринках м. Скадовська з часткою, що перевищує 35 відсотків.

В ході розгляду Заяви Відділенням опрацьовано матеріали, надані ДП «Скадовський кооперативний ринок» Скадовського РСТ. При цьому встановлено, що між Ринком та суб'єктами господарювання - орендарями укладаються, між іншим, договори найму (оренди) торговельного місця на Скадовському кооперативному ринку (далі – Договір). Відповідно до інформації Ринку, наданої листом від 18.05.2017 №59, ці договори є типовими.

Згідно з інформацією Ринку, наданою листом від 18.05.2017 №59, протягом 2016 року торговельні місця надавалися в оренду 33-м суб'єктам господарювання, а протягом 1 кварталу 2017 року – 32-м суб'єктам господарювання. При цьому, за відповідні послуги орендарями Ринку загалом сплачено наступні суми коштів:

1 квартал 2016 року – 70520,2 грн;

2 квартал 2017 року – 79661 грн;

3 квартал 2017 року – 132391 грн;

4 квартал 2017 року – 116501 грн;

1 квартал 2017 року – 109041 грн.

Постановою Кабінету Міністрів України від 5 березня 2009 року №278 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 29 липня 2009 року №868) затверджено типовий договір оренди торговельного місця (далі – Типовий договір), з метою укладення його з орендарями на продовольчих та непродовольчих ринках.

Таким чином, договір найму (оренди) торговельного місця, який укладається між Ринком та орендарями має в повній мірі відповідати Типовому договору.

Натомість, між ДП «Скадовський кооперативний ринок» Скадовського РСТ та орендарями укладено договори найму (оренди) торговельного місця на Скадовському кооперативному ринку, умови яких звужують обов'язки наймодавця (орендодавця) та права наймача (орендаря) порівняно із положеннями Типового договору, зокрема договір від 01.03.2017 №28, укладений з приватним підприємцем Лебідь О.С.

Так, при визначенні прав орендодавця (наймодавця), Ринком включено наступні умови, які не передбачені пунктом 5 Типового договору, а саме право:

- разом з представником Наймача вільно входити до об'єкта найму у будь-який час;
- переміщувати торговельне місце в зв'язку з виробничою необхідністю (забезпечення виконання санітарних, протипожежних та інших норм і правил) згідно з скоригованим генеральним планом розвитку ринку.

При визначенні обов'язків наймодавця (орендодавця), Ринком виключено із договорів умови, які передбачені пунктом 6 Типового договору, а саме обов'язок:

- забезпечити охорону об'єкта оренди;
- пропускати транспортний засіб орендаря до об'єкта оренди під час і після закінчення торгівлі без додаткової плати за в'їзд на територію ринку;
- не вчиняти дій, які б перешкоджали орендареві користуватися об'єктом оренди згідно з умовами договору;
- підтримувати територію, на якій розташований об'єкт оренди, в належному санітарно-технічному і протипожежному стані тощо.

При визначенні прав орендаря (наймача) Ринком не включено наступні умови, передбачені пунктом 7 Типового договору:

- користуватися системами комунікацій на території, на якій розташований об'єкт оренди;

- установлювати відповідні вивіски, таблички, рекламні стенди щодо місцезнаходження об'єкта оренди;
- заїжджати транспортним засобом до об'єкта оренди під час і після закінчення торгівлі без додаткової плати за в'їзд на територію ринку тощо.

Тобто, ДП «Скадовський кооперативний ринок» Скадовського РСТ зменшивши обсяг обов'язків, збільшивши права наймодавця (орендодавця) та звузивши права наймача (орендаря), які передбачені Типовим договором, звужує права та гарантований захист прав наймачів (орендарів) у випадку ненадання якісної послуги з оренди (користування) торговельних площ.

Таким чином, виключення з договорів найму (оренди) торговельного місця на Скадовському кооперативному ринку, які укладаються між Ринком і наймачами (орендарями), окремих прав наймачів (орендарів) та окремих обов'язків наймодавців (орендодавців), які передбачені Типовим договором, за певних умов може призвести до ущемлення інтересів споживачів послуг з оренди (користування) торговельних площ (наймачів (орендарів), оскільки вони не у повній мірі зможуть реалізовувати свої права, передбачені нормами чинного законодавства України.

Зазначене було б неможливим за умов існування конкуренції на ринку. За наявності конкуренції споживач мав би можливість відмовитись від послуг Ринку, який укладає договори найму (оренди) торговельного місця, умови якого не відповідають Типовому договору, та обрати іншого виконавця послуг, який діяв би в межах та на підставі чинного законодавства України. За таких обставин, виконавець послуг, щоб утримати споживача (наймача, орендаря), не припускався би до вище перелічених діянь, а, навпаки, укладав би зі споживачами послуг з оренди (користування) торговельних площ договори, які б передбачали весь комплекс прав споживачів (наймачів, орендарів) та обов'язків виконавця послуг (наймодавця, орендодавця) у відповідності з положеннями Типового договору.

Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», зловживанням монополюючим (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монополюне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Згідно з частиною четвертою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» державний контроль за додержанням законодавства про захист економічної конкуренції, захист інтересів суб'єктів господарювання та споживачів від його порушень здійснюються органами Антимонопольного комітету України.

Відповідно до пункту 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», зловживання монополюючим (домінуючим) становищем є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.

Таким чином, дії ДП «Скадовський кооперативний ринок» Скадовського РСТ, які полягають в укладенні із споживачами (наймачами, орендарями) договорів найму (оренди) торговельного місця, положення яких звужують права споживачів (наймачів, орендарів) та гарантований захист їх прав у випадку ненадання якісної послуги з оренди (користування) торговельних площ, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50, Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополюючим становищем на ринку надання послуг з оренди (користування) торговельних площ на продовольчих та непродовольчих ринках м. Скадовська, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів цих послуг (наймачів, орендарів), які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Враховуючи, що вищим органом управління ДП «Скадовський кооперативний ринок» Скадовського РСТ є Товариство, яке здійснює функції управління ринком, а органом контролю ринку є ревізійна комісія Товариства, то саме Товариство повинно здійснювати належний контроль за діяльністю Суб'єкта господарювання, зокрема, в частині дотримання останнім законодавства про захист економічної конкуренції.

Відповідно до статті 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції», забороняються дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), що полягають у схиленні суб'єктів господарювання, органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю до порушень законодавства про захист економічної конкуренції, створення умов для вчинення таких порушень чи їх легітимації.

Відповідно до пункту 7 статті 50 Закону, вчинення дій, заборонених згідно із статтею 17 цього Закону є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.

Таким чином, бездіяльність Скадовського районного споживчого товариства у вигляді нездійснення належного контролю за діяльністю ДП «Скадовський кооперативний ринок» Скадовського РСТ, внаслідок чого Ринок укладає зі споживачами (наймачами, орендарями) договори найму (оренди) торговельного місця, положення яких звужують права споживачів (наймачів, орендарів) та гарантований захист їх прав у випадку ненадання якісної послуги з оренди (користування) торговельних площ, містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого статтею 17, пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу адміністративно-господарського управління та контролю, що полягають у створенні умов для вчинення

ДП «Скадовський кооперативний ринок» Скадовського РСТ порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Враховуючи зазначене, керуючись статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», адміністративна колегія Херсонського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України,

РЕКОМЕНДУЄ:

1. Скадовському районному споживчому товариству (код ЄДРПОУ 01770958) вжити повних і вичерпних заходів щодо усунення причин та умов вчинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого статтею 17, пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», шляхом посилення контролю за діяльністю ДП «Скадовський кооперативний ринок» Скадовського РСТ.

2. Про результати розгляду рекомендацій та вжиті заходи повідомити територіальне відділення в **десятиденний строк** з дня їх отримання з наданням копій підтверджуючих документів.

Адреса для надання відповіді: **м. Херсон, пр-т Ушакова, 47, 73000; e-mail: khs@amcu.gov.ua; факс: (0552) 31-60-29, 49-82-01.**

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду особами, яким вони надані.

Згідно з частиною третьою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито необхідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, розпочате провадження закривається.

Голова територіального відділення -
Голова адміністративної колегії

В.П. Василенко